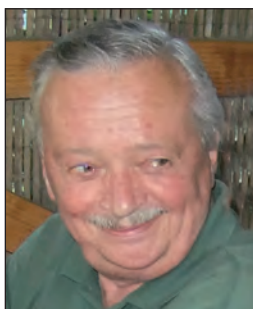

Prof. MUDr. Aleš Rejthar, CSc. (1938–2015)

Nenutil R.

Čekali jsme to, ale zpráva o jeho úmrtí nás i tak bolestně zasáhla. A tak mi bohužel nezbyvá, než se zde rozloučit. Začnu osobní vzpo-

mínkou: jako student třetího ročníku jsem kdysi zavítal na nepovinnou odpolední přednášku v posluchárně Patologicko-anatomického ústavu u sv. Anny. Před tabulí čile přecházel muž menší postavy a neuvěřitelně poutavě vysvětloval patologii imunitního systému. Patologické přednášky, které jsem do té doby znal, se nejvíce ze všeho podobaly předčítání ilustrovaného telefonního seznamu. Tahle však byla jiná: ukazovala nám tkáň jako dynamický systém, kde se buněčné funkce odrážejí v morfologii. Tehdy jsem samozřejmě netušil, že se s přednášejícím setkám znovu o šest let později, kdy se stane mým primářem, učitelem a kamarádem.

Aleš Rejthar se narodil v roce 1938 v Hrotovicích, v rodině známého veterináře. Po maturitě na třebíčské jednatelce a roční praxi rentgenového laboranta nastoupil na brněnskou lékařskou fakultu, kterou ukončil v roce 1963. Během studia pracoval na I. patologicko-anatomickém ústavu FN v Brně

a po promoci dostal umístěnku na oddělení patologie v Mostě. V roce 1967 se na svatoanenskou patologii vrátil. Ústav byl tehdy pod vedením prof. Švejdy dynamickým moderním pracovištěm, na které inteligentní mladý lékař dobře zapadl. Seznámil se s celou škálou metod a zřídil zde Laboratoř nádorové imunologie a tkáňových kultur, kde se úspěšně věnoval výzkumu na modelech mamárního karcinomu.

Klíčovou etapou jeho pracovního života se však stalo působení v brněnském onkologickém ústavu, kam nastoupil v roce 1983 jako vedoucí tehdy nově budovaného Oddělení patologie nádorů. Zde se ukázalo, že je nejen zdatným experimentátorem, ale i talentovaným a schopným klinickým patologem s citem pro speciální potřeby onkologické diagnostiky. Dokázal skloubit bioptický provoz s výzkumem v těsné spolupráci se sousedícím pracovištěm nádorové imunologie. Oddělení se pod jeho vedením stalo v tehdejších českých poměrech průkopníkem moderních metod klinické onkologické patologie. V pracovním týmu dokázal vytvořit a udržet velmi příjemnou, přátelskou a přitom tvůrčí atmosféru. Až o mnoho let později mi po vlastní zkušenosti s vedením došlo, kolik úsilí bylo k takové zdánlivé samozřejmosti zapotřebí.

O neformální lidské autoritě a oblíbenosti Aleše Rejthara snad nejlépe vypovídá spontaneita, se kterou se na něj spo-

lupracovníci z ústavu obrátili jako na vůdčí osobnost v době společenských změn na konci roku 1989. V následujícím období se před ním otevřely nové výzvy a možnosti. Obhájil úspěšně docentskou habilitační práci a vedle odborných aktivit se významně angažoval v politickém životě. Po vynuceném odchodu z Masarykova onkologického ústavu v roce 1995 rozvíjel bioptickou stanici ve Fakultní nemocnici v Bohunicích a v roce 2001 se vrátil na „mateřský ústav“ u sv. Anny již jako přednosta a v roce 2002 byl jmenován profesorem. Působil zde až do odchodu do důchodu v roce 2007. Pracoval samozřejmě dál, jako konzultant, v cytologické laboratoři i v redakci tohoto časopisu. Zůstal aktivní, i když v závěru života statečně čelil onkologickým onemocněním. To druhé z nich už bohužel překonalo možnosti současné medicíny a nakonec i sílu pacienta.

Publikace, monografie a akademické zásluhy lze vyjmenovat a změřit. Jsou jistě důležité, ještě důležitější je snad ale to, co se měří hůř: chuť někoho učit, tvořivost, vytrvalost, rozumná sebekritičnost, velkorysost, laskavost a v neposlední řadě schopnost radovat se ze života. Aleš Rejthar tohle všechno měl a snažil se to lidem kolem sebe předat. Určitě se mu to alespoň zčásti povedlo. Děkuje!

MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.

*Oddělení onkologické patologie
Masarykův onkologický ústav, Brno*